UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Qvartvm Et Qvintvm Codicis Libr. Praelectiones / Additionibvs Philippi Decii ...

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Dotis promissione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95990

Visual Library

vſufructus.h.d.Facit hec.l.ad no.ſ.de vſuffu.l.ſi per Cyn.Et eſt ra
tio differētie hic:qꝛ vbi habet ſolam proprietatē nō poteſt puniri
in alio,niſi in eius amiſſione.ſed vbi habet ſolā proprietatē,nō pōt
puniri in alio quam in domino.¶ In tex.ibi,reliquerit:vel inter vi
1 uos cōſtituerit.¶ In tex.ibi,ad liquidū.¶ † No.perceptionē fru
ctuum ⁊ eorum quantitatem debere liquido probari.adde quod
nota.in.l.ij.de rei vendi.¶ In text.ibi,donarum ſcilicet iure ꝓprio.

1 ☞ Et,copula,poſita inter poſſibilia,an reſoluatur in diſiunctam.
2 Mulieri ſi fuerit relictus vſuſfructus,quomodo hoc intelligatur.

¶ Authentica.

Hoc locum. ¶ Corrigit.l.codicis:quia hodie
ſimplicem vſumfructum ſibi reli
ctum nō admittit per tranſitum,niſi teſtōri hoc placue
rit.Idem credo de alimentis,in quibꝰ eſt maior ratio.ff.
de capi.dimidi.l.legatum.¶ In text.ibi,derogari.quia non habet
bñficio teſtatoris.ſed legis ꝓuidētia.⁊ ex ſuo pacto:vt.ff.de adopt.
l.ſi arrogator.§.ſed an impuberi facit qd no.in.l.ſi mulier.in prin.
de lega.iij.¶ In gl.magna.ibi,ſed quid ſi dicat vir.Gloſſ.hec nō eſt
1 alibi.¶ † In eadem glo.ibi,ſi titio fundus.vbi copula poſita inter
poſſibilia,reſoluitur in diſiunctam.Sed glo.inducit.l.illam alio mo
do.¶ In eadem gl.ibi,cum antiquitas:puto verius ꝙ habebat ꝓ
prietatem,⁊ vſumfructum ꝓprietati coniunctum ex natura copule.
Iaco.butr.ſed hoc eſt impoſſibile:quia ꝓprietatē reliquit filijs:vt
2 gl.dixit.¶ † In ea.gl.ibi,alimenta verum eſt liberis extantibꝰ.Et
ita interpretatur conſuetudo tale teſtamentum:ſed cum nō extant
liberi,debet habere vſumfructum:quia verbum dominam:nō refer
tur ad res,ſed ad perſonam.⁊ teſtator eſſet cōtrariꝰ ſibiipſi:nec im
portat dominium:ſed adminiſtrationem facti:vt.l.j.ff.rerum amo.
⁊ de publicanis.l.cum.l.ſi exhibuiſſent.§.quod ait.ꝑ Iac.de Areti.
in.l.pronunciatio.de verb.ſigni.per eundem.ff.mandati.l.creditor.
§.lucius.Predicta vera,quando ſtetator reliquit eam dominam.et
vſufructuariam vniuerſorum:ſed certe rei,tunc nō habet locum in
terpretatio conſuetudinis.ſed ſtamus ſignificationi verborū:vt.ff.
de vſufr.leg.l.titio fundus.Sed quid ſi tempore teſtamēti habebat
filios:⁊ deceſſerunt.⁊ ſucceſſerunt extranei, ſic ꝙ interpretatio non
mutatur,interpretatur text. vt.ff.de libe. leg.l.aurelius.§.ſticho.et
de rebus dubijs.l.ſi cognatus.de hoc no.Dynus in.l.titia,cum te
ſtamento.§.fin.de leg.ij.

¶ De dotis promiſſione. Titu.xj.

1 ☞ Inſtrumentum,quando continet incertitudinem , vel aliquid
quod non ſit tolerabile ſecundum ius commune,non preſumitur
pro eo.

¶ Lex prima.

Fruſtra exiſtimas. Duo ſpecia
lia non de
bent concurrere:nec due improprietates.h.d.iſta
lex.Vel ſic.Vnum inconueniens toleratur:vt non
tolerentur plura inconuenientia.puta quod agat
ex nudo pacto , ⁊ ex promiſſione inſerta.h.d. Vel
ſic.Vbi plura inconuenientia coniunguntur,faciunt diſpoſitionem
perire,quantūcunqꝫ ſit fauorabilis.h.d.Et iſte caſus non eſt alibi.
1 ¶ In tex.ibi,promiſerit.nudo pacto.¶ † Poteſt allegari hec lex
quod non preſumitur pro inſtrumento, ſcilicet quando inſtrumē
tum continet incertitudinem,vel aliquid quod non ſit tolerabile,
ſecundum ius commune.quod eſt no.Et ſic non obſtat inſtitu.de
inuti.ſtipu.§.ſi ita ſcriptum.⁊ de verb.obli.l.ſciendum.qꝛ inſtrumē
tum ibi erat aperte conceptum.⁊ facit de ver.obli.l.ſciendum.qꝛ in
ſtrumentum ibi erat aperte conceptum.⁊ facit de verb.obli.l.triti
cum.¶ Quero,nunquid iſte maritus erit ſine dote? quidā dicunt
ꝙ non:qꝛ licet non poſſit agere ex pacto:tamen agit ex lege,vt dos
ſibi conſtituatur.arg.eius quod not.ff.de act.⁊ obli.l.obligamur.§.
j.Sed ibi agitur ex precedenti diſpoſitione legali contra patrē,qui
non eſt liberatus per matrimonium : qꝛ non ſoluit debitum:vt.ff.
de ritu nup.l.qui liberos.Hic autem inter virum ⁊ vxorem nulla p̄
cedit diſpoſitio legalis.⁊ ideo nō video quomodo poſſit agi.alias
fruſtra eſſet hec.l.ſi poſſet agi.

1 ☞ Fideiuſſorem dans,an intelligatur confiteri ſe debitorem.
2 Vir non ſuſtinens onera matrimonij,non poteſt petere dotem.

¶ Lex ſecunda.

Si pro dote. Qui promittit vſuras,videtur con
fiteri ſe debitorem ſortis , vt ad eā
vrgeatur.h.d.tex.cum gl.que non eſt alibi.¶ In gl.ibi, per
vnam horam.Nota ꝙ idem operatur pactum in momento,qd ope
ratur preſcriptio conſummata.facit quē ad.ſer.amit.l.nam ſatis.§.
j.⁊.l.fin.ff.rem ratam haberi.iſtud notabile non reperitur alibi.
1 ¶ † Quero,nunquid dando fideiuſſorē,intelligatur confiteri ſe de
bitorem:hic eſt arg.qd ſic.facit qd no.ff.de ſol.l.cū quis.§.ſi quis ꝓ
reo.¶ In ꝯtrium videtur gl.de verb.obli.l.ſciendum.in gl.l.ij.ſ.eo.
2 ¶ In gl.fi.ibi,ſi tamē tu vir iubeas.nota quod vir qui non ſuſtinet
onera,non poteſt petere dotē.¶ Querit gloſ.de ſponſo ſuſtinente
onera,an poſſit petere dotem,vide hic per Cy.⁊ qd no.ff.qd fal.tu.
autho.l.pe.§.iulianus.⁊.ff.ſol.matri.l.ſi ante.⁊ in.l.cum ea.ſ.e.in gl.
iſta faciunt ad queſtionem de eo qui ponit ſe in manibus offenſi,
facit extra de iureiur.c.quintauallis.

1 ☞ Inſtantia,in cauſa dotis debet eſſe ſummaria.

¶ Lex tertia.

Si cum ea. ¶ Fauore dotis receditur a per
ſona arbitratoris aſſumpti ſuper
dote.licet non arbitretur.h.d.iſta lex.¶ In text.ibi,ar
bitratus.idem ſi eſt dictum quomodocunqꝫ voluiſſet:qꝛ
intelligitur de voluntate moderata,⁊ regulata,ſeu ordinata , nō de
volūtate abſoluta,⁊ rationabili,⁊ hoc eſt fauore dotis,⁊ ſic nō ob.
de leg.iij.l.fideicōmiſſa.§.quāq̄.vel ibi in cauſa lucratiua.hic in one
1 roſa.prima verior.de hoc ibi per Cy.¶ † In tex.ibi,indiciorū.adde
qd no.in.l.j.ff.ſol.ma.vbi dr qd in cauſa dotis inſtātia debet magis
abbreuiari quam in alijs cauſis,ideo enim credo arbitriū boni viri
incertum eſſe.

1 ☞ Popularis accipiens nobilem in vxorem,ſi confitetur de ma
iori dote,confeſſio preſumitur ſimulata:nec poteſt repeti,niſi qua
tenus recepit.

¶ Lex quarta.

Si voluntate. ¶ Confeſſus ſpe future nu
meratiōis, ad dotē pōt age
re vt ſibi numeret.h.d.⁊ iſte caſus non eſt alibi.¶ Not.
hic,ex ꝯfeſſione liberatoria oriri tacitū pactū de agēdo.
ſecus credo in alijs caſibus quam in cauſa dotis:qꝛ cum iſtud pactū
ſit nudum non poteſt agi,niſi in dote.adde.l.ſi penam.ff.de verbo.
1 oblig.¶ † In gl.j.ibi,animo ſimulandi.no.ſingularem glo.quod ſi
popularis accipiēs nobilē in vxorem confitetur de maiori dote,p̄
ſumitur ꝯfeſſio ſimulata.nec pōt repeti,niſi quatenus recipit,quod
eſt no.dignum.Iac.de Are.dicit qd hoc verum eſt,ſi de iſta ſimula
tione cōſtaret.alias totum poteſt repeti,ſiue tota dos:quia videtur
hec quedam donatio ob inequalitatem perſonarū.⁊ idē tenet Iac.
bu.qd credo verum in dubio.ſi tanta eſt inequalitas qd hoc merca
tur.facit quod no.Iac.de Are.in.l.j.ſ.de dona.ante nupt.

¶ Lex quinta.

Si pater marito. Ex cōtractu non agit
ille cuius intereſt, ſed
ille qui eſt facta promiſſio.h.d.ſecus in vltima volunta
te:vt.l.fideicom.§.interdum. de leg.iij.quod eſt no.nam
ex vltima voluntate poteſt agere etiam ille qui ndn eſt nominatꝰ in
teſtamento.ſi ſua intereſt.⁊ loquitur hec.l.conſtante matrimonio.

¶ Lex ſexta.

Ad exactionem. Dos ex nudo pacto de
betur.h.d.iſta.l.

1 ☞ Pater non cogitur filiam diuitem alimentare,ſed dotare ſic,
2 Pater,an teneatur dotare filiam baſtardam.
3 Pater inops,promitēs dotem mixtim de ſuo ⁊ filie patrimonio,
iuris preſumptione,non intelligitur promiſiſſe de ſuo.
4 Nocuit eſſe locutum.

¶ Lex ſeptima.

Si pater dotem. Pater intelligitur do
tare filiā de ꝓprio,nō
de patrimonio filie,niſi hoc expreſſerit. Itē ſi in inſtru
mēto cōtinet qd p̄r ꝓmiſit dotē de proprio , ⁊ patrimo
nio filie,quatenus facultates ſue patiuntur,de ſuo tenetur, ſed qua
tenus vires ſuas excedit de patrimonio filie debet fieri p̄ſtatio.h.
d.iſta lex.non eſt hec.l.alibi.qꝛ eſt vna de quinquaginta deciſionibꝰ
¶ In tex.ibi,pro dimidia,quod videbatur ex natura copule.¶ In
tex.ibi,pro rata.vt detur plus de maiori,⁊ minus de minoribus.
¶ In tex.ibi,vtranqꝫ premiſſis duabus queſtionibus.hic reſpon
det per ordinem.¶ In tex ibi,ſancimus.hic reſpondet ad primam
queſtionem.¶ In tex.ibi, ſimpliciter , non inſerto de cuius bonis.

❡In tex.ibi,debito,ſcilicet ex contractu, vel
quaſi,ſecus ſi ex diſpoſitione legis:vt.ff. ſolut.
ma.l.ſi cum dotem.§.ſi pater.⁊ ibi per Jac. de
are.nec ob.huic litere.j.de lega.l.filia legatorũ.
qꝛ filia pretẽdẽbat ibi,duas cauſas lucratiuas
1 ab eodem.hic nõ.❡†In text.ibi,officium.no.
a ꝙ [a] fauorabilior eſt cauſa dotis:ꝙ̃ alimentorũ.
nam pater nõ cogitur alimentare filiam diui-
tem,ſeu habentem que ſibi ſufficiunt ad hone
ſtũ victum.ſed bene cogitur dato.ſecũdũ Pe.
Idẽ ⁊ legitimam portionẽ relinquere.⁊ ſic po-
tior eſt cã dotis ⁊ legitime ꝙ̃ cã alimentorum.
qd̃ eſt no.cõtra illos qui dicũt dotẽ ⁊ legitimã
ſuccedere loco alimẽtorum,nã hoc eſt falſum.
❡In tex.ibi,progenie generale eſt verbũ ad
omnes deſcendẽtes ꝑ lineam maſculinã: vt.ff.
de colla.boñ.l.dedit dotem.❡In tex.ibi, libe
ralitas.ergo filia in dote pretendit cãm quaſi
lucratiuã:licet maritus pretendat cauſam one
roſam,vt.ff.ſolu.mat.l.Meuia.⁊.ff.que in frau.
credito.l.fina.§.j.❡In text.ibi, irreuocabilis.
vtrum pater teneatur dotare filiam ingratã.
vide.ff.de ꝯ̃ta.l. iij. §.ſi emancipat⁹.in fi.§.vbi
colligitur ꝙ nõ tenetur pater dotare,qd̃ eſt no
2 ta.❡†Utrum [b] pater teneatur dotare filiam
b baſtardã. Caſus eſt ꝙ nõ in.l. vxorem.§ pater
de leg.iij.⁊ tamen tenetur eã alimentare:vt.j.
de natu.libe.auf.licet.vnde in hoc caſu eſt ecõ
tra,ſcilicet in filia naturali cui fauorabilior eſt
cauſa alimentorũ ꝙ̃ dotis, licet in filio legiti-
mo ⁊ naturali ſit totũ ꝯ̃rium:vt. ſ. dixi. ❡In
tex.vbi autem.hic ſoluitur ſcd̃a queſtio prin
cipalis.❡In text.ibi,pertinẽt.pater igiť põt
dare rem filie pro dote. In text.ibi,conſentire.
no.de conſenſu patris adhibendo filie ſe dotã-
3 ti.❡†No.ꝙ pater inops,qui promittit dotẽ
mixtã de ſuo ⁊ filie patrimonio,iuris preſum-
ptione nõ intelligitur promiſiſſe de ſuo, qd̃ eſt
mirabile,ſecus ſi ſimpliciter promiſiſſet,nõ in-
ſerto patrimonio filie:vt in.j.parte huius.l.no.
ꝙ tota hec.l.loquitur d̃ patre dotãte.❡Quid
de extraneo, dicit gl.ꝙ in dubio extaneus qñ
mulier eſt locuples,intelligitur dotaſſe animo
repetendi,ſeu geſtorio nomine mulieris.qd̃ eſt
no.⁊ videtur caſus in ꝯ̃rium.j.de pact.cõuen.
Lex morte.⁊ j.l.j.§.accedit.j.ti.ij. breuiter intel
ligo gl.veram in extraneo geſtore negotiorum
mulieris,vel eius debitore:ſed non eſſet nego-
tiorum geſtor,neq; debitor,⁊ ſic non pertinet
ad eum dotare,nec ratione officij,nec ratione
debiti:tunc intelligitur dotando donare.⁊ ita
intelliguntur ꝯ̃ria:qd̃ eſt multum no.⁊ eſt mẽ-
ti tenẽdum.propter fratres qui dotãt ſorores
in eadem familia exiſtentes. Nam cum cura ⁊
ſolicitudine gerant negotia ſororum:credo qd̃
intelligatur dotare animo repetendi.⁊ ſic de
patrimonio mulieris cõſiderato exitu.qd̃ tene
menti.❡In gloſſ.ſed hoc.in fi.melius eſt ergo
nõ teneri iuris interpretatione, ꝙ̃ habere be-
neficium miſerationis ꝓpter inopiam:qꝛ tunc
ceſſante inopia, ceſſat beneficium. quod not.
4 ❡†Ultimo no.de effuſo ſermone, quomodo
parit ꝑiculũ.⁊ id̃ iſta.l.docet ſpecifice loqui.

a ❡Ad idẽ ipſum Bald. in.l.legatũ C.de cõdi.inſer.

b ❡Ad hoc Bart. in.l. dotis cauſa. ſol.ma.⁊ Alex.in l.ſi ſocer.in princ. eo.ti.ſol.mat.⁊ in l.obligamur.ff.de act.⁊ oblig.⁊ idez cõſuluit Alex.cõ ſi.xxxij.iiij.part.

❡De iure dotium. Tit. xij.

1 ☞ Dolus,circa contractum dotis,non vitiat
matrimonium.

❡Lex prima.

EUicta re. Si dos incipit a
promiſſione, debetur euictio.
Idẽ ſi a traditiõe rei eſtimate.
Si autẽ fuit res ineſtimata, e-
uictio nõ debetur,niſi interue-
nerit dolus, ⁊ tunc agitur cõtra extraneũ de
dolo,cõtra vxorem in factum.hoc dicit,iſta.l.
j.Et ſic ſunt quinq; dicta huius.l.no. ſecũdum
intellectum gl.ſecundã. Pe.hoc dicit. In dote nõ venit euictio,ni-
ſi ſit ꝓmiſſum de euictione,vel eſtimatio fuerit appoſita vel dolus
interuenerit,inducens ad matrimonium contrahendum ſpe dotis
euicte.hoc dicit.❡In text.ibi,promiſſio de dote danda,ſecundum
gloſſ.vel de euictione preſtanda.ſecundum quandam aliã lect.gloſſ.
quam ſequuntur Jac.de Ra.⁊ Pe, In tex.ibi.cõdictione. quando
fuit pactum nudum.in text.ibi.ſtipulatione, quando fuit veſtitum
verbis.in text.ibi,ex empto.quia ratione ſtimationis reſultauit in
ipſa traditione contractus emptionis:vt.j.eodem. l.quoties.l.cum
dotem.⁊.l.ſi mater.in text.ibi,non eſt factum ſed fuit mera traditio
facti.Sed Jac.de Rauen.⁊ Pet.dicunt ꝙ nunquã eſt mera tradi-
tio:quia intellectualiter precedit titulus dotis,alias traditio eſſet
nuda.ego cõcedo ꝙ precedat titulus,⁊ quod poſſeſſio ẽ titulata:ta-
mẽ nõ precedit intellectualiter aliqua obligatio:nec cõpetit actio.⁊
idem videtur in omni contractu qui non obligat vltro citroq;,ꝙ nõ
debeatur euictio,ſi incipiat a traditiõe:vt ff.de dona.l.ariſto.l.ſi aũt
incipiat a promiſſione:aut promiſſio cõtinet merum factum tradẽ-
di,aut continet ius dandi,aut eſt ſimpliciter concepta. primo caſu
non debetur euictio:quia nõ eſt hoc ex natura cõtractus,nec ex na-
tura verborum.ſecundo caſu debetur.tertio caſu etiam debebitur,
ꝓbatur.ſ.de tranſac.l.cum mota.⁊.l.ſi pro fundo.⁊.ff.de contrahẽ.
emp.l.ſi ita diſtrahatur.§.j.Uerba ſunt ſubtilia.⁊ ſaluãt opi.gl.que
1 eſt ipſa veritas.❡†In text.conpetit. no. ergo ꝙ dolus circa con-
tractuz dotis nõ vitiat matrimonium:alias cõpeteret de dolo:cum
non eſſet vxor:quod hic negatur.❡Querit gl.nunquid hodie ha-
beat locum diſtinctio huius.l.dicit Azo ꝙ non:quia hodie ſemper
ineſt tacita ſtipulatio:quod falſum eſt:quia pro dote reſtituẽda be-
ne ineſt tacita ſtipulatio:ſed pro dote tradenda non ex quo incipit
cõtractus ab executione,nam nulla obligatio poteſt incipere ab exe
cutione:vt not.inſti.de lit.oblig.cum tendat ad liberandum:vt.ff.de
pac.l.tale pactum.

1 ☞ Extraneus adhibitus ad ſtipulandum dotem,intelligitur adhi
beri vt miniſter,⁊ quid de filio.

❡Lex ſecunda.

SI ſtipulatio. Filia adhibita ad ſtipulãdũ
animo donandi.nõ metitur
ius ex ſucceſſione,ſed ex ſtipulatiõe:⁊ id̃ variato modo
ſucceſſionis,nõ propterea deficit ius agẽdi:quia nõ ve-
nit vi ſucceſſionis:ſed vi pacti.hoc dicit,⁊ habet tria puncta. primo
ponit dictum;ſcd̃o explicat:tertio,determinat ꝙ donataria cauſa
mortis poteſt grauari a matre de non petendo.hoc dicit.*tene mẽti*
1 caſum.❡†Dicit Pet.quod quando extraneus adhibetur ad ſti-
pulandum dotẽ,intelligitur adhiberi vt miniſter:ſed quãdo filius,
intelligitur in eum cõferri ſupremũ iudicium,quod eſt not.facit.ff.
de pac.l.tale pactũ.§.fin.Si autem filius nõ ſit adhibitus ad ſtipu-
landum,ſed ad ſoluendum,dic vt.ff.de verb.obliga. l.eum qui.§.qui.
ſibi:⁊ vide hic vt no.in.l.que dotis.ff.ſol.matri.in text.ibi, dimidiã
dotis,ſcilicet preſtande poſt obitum:ita qd̃ dictio poſt obitũ, non
ſignificat tempus ſtipulationis:ſed tempus ſolutionis,ſic.ff.ſo. ma-
tri.l.poſt dotem.in tex.ibi,extitit.quia nõ nititur vi ſucceſſionis,ſed
vi pacti.❡In text.ibi, mutaſſe quod potuit:quia erat donatio cau
ſa mortis:ſeu ſupremum iudicium, ſecundum Pet.

1 ☞ Dominium rei dotalis,iure veteri,non redibat ad vxorẽ ipſo
iure.

❡Lex tertia.

ET ſi dotis exactio. Uir poteſt ma-
numittere ſeruũ
dotalem tam inter viuos,quã in vltima voluntate:hoc
1 dicit.❡†Not.quod iure veteri dominium rei dotalis
nõ redibat ad vxorẽ ipſo iure:alias non poſſet in teſtamento manu
mittere:quia incideret in tempore quo dominium eſt vxoris:vt.ff.
de iu.do.l.ſi ego.ſecundum Bart.in contrarium facit.j.ſol.matri.l.
dotis.de hoc tangitur in.l.ob res.ff.rerum amota.Adde hic.l.do-
talem.ff.de mili.teſta.vbi omnino vide.❡Poſſet dici quod quãdo
eſt talis res dotalis que poterat alienari:tunc iure veteri nõ tranſ-
ibat dominium ipſo iure:quia fiedat quedam alienatio per mortẽ:
vt.ſ.de ſecundis nup.l.ſi quis prioris.§.primo ſecus vero in re
non alienabili.ſed hodie indiſtinete tranſit dominium:vt infra eo-
dem,l.in rebus.⁊ vide quod notatur inſtituta quibus alienis:licet
vel non.in principio.

1 ☞ Res ſubiecta reſtitutioni, poteſt alienari pro ſolutione do-
tis.

Nulla